

Białystok, 13 czerwca 2018 r.

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

WR-I.7160.33.2018.EAF

**Pan/Pani
Wójt, Burmistrz, Prezydent
Województwa Podlaskiego**

W związku z tym, iż Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego uczestniczy w pracach związanych z szacowaniem strat powstałych w skutek wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych; są członkami powoływanych Komisji oraz osobami sprawdzającymi poprawność sporządzonych protokołów, tym samym będą im udostępniane dane osobowe. W związku z tym w przesłanej wcześniej klauzuli informacyjnej wyrażającej zgodę na przetwarzanie danych rolnika należy wprowadzić uzupełniający zapis:

"... zebrane dane osobowe będą udostępniane innym odbiorcom (Komisji do szacowania szkód powstałych w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych; Podlaskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego; Wojewodzie Podlaskiemu), nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowej."

Jednocześnie informuję, że w związku z wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności powstałych w skutek wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w rozmiarach stanowiących zagrożenie dalszego funkcjonowania gospodarstw rolnych, zwracam się z prośbą o informowanie rolników o potrzebie zgłoszenia ww. faktu do ARiMR, w terminie 15 dni roboczych od dnia, w którym rolnik lub upoważniona przez niego osoba jest w stanie dokonać takiej czynności oraz dostarczyć dowody potwierdzające wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej np. protokół szacowania szkód. W załączeniu przekazuję do ewentualnego wykorzystania materiał roboczy.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Alicja Teresa Anuszkiewicz
Z-ca Dyrektora
w Wydziale Rolnictwa i Środowiska

Załączniki:

1. Materiał dot. wystąpienia siły wyższej.

Do wiadomości:

1. Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie,
2. Podlaska Izba Rolnicza w Porostach.

**Siła wyższa i nadzwyczajne okoliczności w przypadku wystąpienia niekorzystnych
zjawisk atmosferycznych w rozmiarach stanowiących zagrożenie dalszego
funkcjonowania gospodarstw rolnych.**

Siła wyższa i nadzwyczajne okoliczności

W sytuacji, gdy rolnik nie jest w stanie spełnić kryteriów kwalifikowalności lub innych obowiązków w wyniku działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności nie jest wymagany częściowy lub całkowity zwrot wcześniej wypłaconych płatności ONW. W przypadku zobowiązań nie wymaga się zwrotu wsparcia otrzymanego w poprzednich latach, a zobowiązanie jest kontynuowane w kolejnych latach zgodnie z ich pierwotnym okresem trwania.

Pojęcie siły wyższej należy rozumieć jako nadzwyczajne i nieprzewidywalne okoliczności niezależne od podmiotu, który się na nie powołuje, których następstw nie można było uniknąć mimo zachowania należytej staranności.

Ustalenie czy dana sytuacja jest siłą wyższą czy nie zależy od tego w jakich konkretnych okolicznościach doszło do danego zdarzenia, a więc czy w tych okolicznościach to zdarzenie było nadzwyczajne i nieprzewidywalne, niezależne od podmiotu, który się na nie powołuje i którego następstw nie można było uniknąć mimo zachowania należytej staranności..

Zgodnie z art. 47 rozporządzenia KE nr (WE) 1974/2006 „siła wyższa” i „nadzwyczajne okoliczności mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach

Przypadki działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności obejmują w szczególności:

- **śmierć beneficjenta;**
- **długoterminową niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;**
- **poważną klęskę żywiołową powodującą duże szkody w gospodarstwie rolnym;**
- **zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;**
- **chorobę epizootyczną lub chorobę roślin dotykającą, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;**
- **wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.**

Powyższy katalog zdarzeń, które mogą stanowić w danym przypadku działanie siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajne, jest katalogiem otwartym. Oznacza to, możliwość uznania przez właściwy organ (Kierownika Biura Powiatowego ARiMR), w wyniku indywidualnego rozpatrzenia danej sprawy, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności faktycznych i

dowodów występujących w sprawie, innego zdarzenia za przypadek działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności.

Jako okoliczności nadzwyczajne można uznać m.in.:

- **zniszczenie upraw przez dzikie zwierzęta,**
- **zniszczenie upraw w wyniku niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. susza, gradobicie, powódź, mróz, piorun, osuwiska ziemi, zalanie na skutek opadów atmosferycznych,**
- **zniszczenie upraw lub plodach rolnych spowodowanych pożarem,**
- **wystąpienie organizmów kwarantannowych,**
- **tymczasowe aresztowanie beneficjenta.**

Dowodem potwierdzającym wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, może być na podstawie art. 75 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny.

Dowodami potwierdzającymi działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, w szczególności mogą być (przykłady):

- odpis skrócony aktu zgonu rolnika;
- zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- protokół oszacowania szkód w uprawach rolnych, spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- dokument potwierdzający wystąpienie szkody w uprawach rolnych, z którego wynika powierzchnia upraw, na których wystąpiła szkoda spowodowana przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez zakład ubezpieczeń, z którym rolnik zawarł umowę ubezpieczenia upraw co najmniej od jednego z tych ryzyk;
- pisemne oświadczenia potwierdzające wystąpienie szkody w uprawach rolnych, spowodowanej przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

sporządzone przez dwóch świadków, którzy nie są domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników - w przypadku gdy, komisja powoływana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, nie została powołana oraz uprawy nie zostały objęte umową ubezpieczenia, o której mowa w § 1 pkt 3a tego rozporządzenia;

- zaświadczenie o wystąpieniu pożaru - w przypadku szkód w uprawach lub płodach rolnych spowodowanych pożarem - wydane przez właściwego ze względu na miejsce wystąpienia zdarzenia komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, w przypadku gdy, w zdarzeniu tym uczestniczyły jednostki ochrony przeciwpożarowej;
- protokół oględzin lub ostatecznego szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dzikie zwierzęta (np. dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny), sporządzony przez upoważnionego przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub inne podmioty uprawnione do szacowania szkód łowieckich na podstawie przepisów prawa łowieckiego;
- pisemne oświadczenie rolnika o położeniu gospodarstwa rolnego na obszarze, na którym został wprowadzony stan klęski żywiołowej na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej;
- decyzja właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, wydana na podstawie przepisów o ochronie roślin, nakazująca zniszczenie roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów w przypadku wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia organizmów kwarantannowych;
- decyzja właściwego organu nadzoru budowlanego, wydana na podstawie przepisów prawa budowlanego, określająca zakres i termin wykonania niezbędnych robót w celu uporządkowania terenu katastrofy i zabezpieczenia budynku służącego gospodarce rolnej do czasu wykonania robót doprowadzających budynek do stanu właściwego;
- decyzja właściwego powiatowego lekarza weterynarii, wydana na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, nakazująca zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę epizootyczną albo zwierząt z gatunków zwierząt wrażliwych na daną chorobę epizootyczną;
- odpis postanowienia sądu o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania;
- wezwanie sądu do odbycia kary pozbawienia wolności albo aresztu;
- pisemne oświadczenie o wystąpieniu powodzi/zalania/huraganu sporządzone przez rolnika i potwierdzone przez dwóch świadków niebędących domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- protokół oględzin i oszacowania szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta (np. żubry niedźwiedzie, bobry) w uprawach rolnych sporządzony przez regionalnego

dyrektora ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego przez dyrektora tego parku, zgodnie z przepisami art. 126 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, z późn. zm.).

W przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej, które mogą mieć wpływ na powierzchnię kwalifikującą się do płatności rolnik powinien złożyć do biura powiatowego ARiMR pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia, w terminie 15 dni roboczych od dnia, w którym rolnik lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać takiej czynności oraz dostarczyć dowód/dowody potwierdzający/potwierdzające wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej.

W świetle powyższego przypomina się o składaniu do ARiMR oświadczenia o wystąpieniu nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej, które mogły być spowodowane przez czynniki takie jak susze, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsuniecie się ziemi lub lawinę. Wszelkie zapytania w tej sprawie i treść oświadczenia można uzyskać w Agencji restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.